

# ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DOMOVA MLÁDEŽE OASOŠL

Domov mládeže – odloučené pracoviště Obchodní akademie a SOŠL, příspěvková organizace  
Mařádkova 13. 746 01 Opava. Telefon : 730 584 789.  
E-mail adresa : [domov@oa-opava.cz](mailto:domov@oa-opava.cz)

## Obsah:

1. Charakteristika DM - popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek
2. Školní vzdělávací program domova mládeže
3. Ochrana zdraví a podmínky bezpečnosti

## 1. Charakteristika DM - popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek

Provoz a výchovná činnost domova mládeže se řídí Vyhláškou č. 2/2006 Sb. Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky ze dne 19.12. 2006 o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních.

Domov poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a zajišťuje těmto žákům a studentům školní stravování.

Domov mládeže - odloučené pracoviště Obchodní akademie a SOŠL, příspěvková organizace zajišťuje ubytování žákům a studentům (chlapcům i dívkám) SOŠ, SOU, VOŠ a gymnázií v době od 31.8. do konce školního roku. Vedoucí vychovatelka rozhoduje o přijetí žáka k ubytování na základě podané přihlášky, která je platná pro příslušný školní rok. Žáci a studenti užívají pokoje od neděle 16.00 hodin do pátku 16.00 hodin. V době prázdnin určených MŠMT ČR a ve dnech pracovního volna je v domově organizována případná doplňková činnost. Žáci a studenti jsou v ubytovacím zařízení zařazováni do skupin. Každou skupinu vede jeden vychovatel. Nejvyšší počet žáků a studentů je 30. V odůvodněných případech může vedoucí vychovatelka domova zvýšit nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině až o 3. Ve skupině složené pouze ze studentů je nejvyšší počet studentů 50. V současné době je v domově k dispozici 61 lůžek.

Domov mládeže je umístěn v jedné budově na Mařádkové ulici v Opavě, 10 minut od centra města Opavy. V blízkosti budovy domova mládeže je zastávka MHD.

Přízemí budovy je vybaveno místnostmi, určenou pro oddělené umístění ubytovaného žáka od ostatních ubytovaných žáků v případě jeho náhlého onemocnění.

Ubytování studenti mohou využívat v přízemí budovy tyto místnosti: klubovnu s televizí a satelitním přijímačem, studovnu se žákovskou knihovnou a PC s bezplatnou možností využití internetu, posilovnu, sklad prádla, kancelář, čajovou kuchyňku a pokoj. V prvním a druhém podlaží jsou pokoje a centrální sociální zařízení. Na všech pokojích je možno připojení k internetu prostřednictvím Wi-Fi, umístěných na jednotlivých patrech budovy. Toto připojení slouží ke studijním účelům i k relaxaci. Poplatek za užívání internetového připojení je zahrnutý do poplatku za ubytování.

Žáci a studenti jsou ubytováni v pokojích odděleně podle pohlaví a popřípadě podle věku.

Ubytování studenti využívají tří, čtyř a pětilůžkové pokoje. Sociální zázemí je na patrech budovy, 2 koupelny pro chlapce a 1 koupelna pro dívky. K dispozici mají ubytovaní studenti 2 lednice a varné konvice umístěné na chodbách budovy a mikrovlnou troubu v kanceláři domova mládeže. V přízemí budovy je vybavená malá čajová kuchyňka s plynovým sporákem a elektrickou troubou. Zde si ubytovaní žáci mohou zhotovovat nebo ohřívat jednoduchá jídla. Všichni ubytovaní žáci jsou na začátku školního roku prokazatelně poučeni o bezpečnosti pobytu, ochraně zdraví a užívání elektrospotřebičů v domově mládeže.

Ke vhodnému využívání volného času slouží velká zahrada za budovou domova mládeže. Zde mohou ubytovaní žáci trávit volný čas za příznivého počasí formou míčových her, posezení u ohniště, slunění apod. Dále mají po dohodě s vedením vedlejší Základní školy na Mařádkové ulici možnost využívat hřiště na školním dvoře k míčovým hrám.

Ubytování jsou podle věku, oboru či školy, kterou navštěvují, rozděleni do dvou výchovných

skupin, kterým se věnují dvě vychovatelky, noční služby zajišťuje asistent pedagoga.

Pobyt v domově mládeže je organizován Vnitřním řádem a režimem dne.

Prvořadým úkolem vychovatelů je zabezpečit všem ubytovaným odpovídající studijní, stravovací a ubytovací podmínky a vytvořit jim co nejvhodnější zázemí pro studium a vhodného využití volného času na domově mládeže.

V rámci studia spolupracují vychovatele s třídními učiteli, výchovnými poradci a rodiči ubytovaných. Sledují studijní výsledky a ubytované žáky individuálním přístupem motivují k získávání vzdělání, vytvářejí podmínky k přípravě na vyučování. Ped. pracovníci domova mládeže podporují a motivují ubytované žáky a studenty k návštěvě společenských, kulturních a sportovních aktivit, které organizují různé organizace působící na území města Opavy.

#### Pedagogická dokumentace vedená v domově mládeže :

deníky výchovných skupin

osobní spisy ubytovaných žáků

přihlášky do DM

denní záznamy

#### **Umísťování žáků a studentů v domově :**

Při umísťování žáka nebo studenta do domova přihlíží vedoucí vychovatelka domova ke vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obsluze z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

O umístění žáka nebo studenta do domova se rozhoduje na základě přihlášky podané zákonným zástupcem nezletilého žáka, zletilým žákem, nebo studentem. Zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student podává přihlášku na každý školní rok.

Termín pro podání přihlášky do domova stanoví vedoucí vychovatelka domova a informuje o něm studenta, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

Vedoucí vychovatelka domova vyrozumí studenta, zletilého žáka, nebo zákonného zástupce nezletilého žáka o umístění nebo neumístění do domova.

Žákovi nebo studentovi je v průběhu školního roku ukončeno umístění v domově, pokud:

A) o to požádá písemně zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student,

B) zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student opakovaně neuhradil úplatu za ubytování ve stanoveném termínu a nedohodl s vedoucí vychovatelkou domova jiný termín úhrady,

C) žák nebo student přestal být žákem střední školy, nebo studentem vyšší odborné školy,

D) žákovi nebo studentovi bylo povoleno přerušování vzdělávání,

E) žák nebo student byl vyloučen z domova,

F) žák nebo student se přestěhoval do místa, kde právnická osoba vykonává činnost školy, která ubytovanému žákovi nebo studentovi poskytuje vzdělávání.

#### **Ekonomické podmínky :**

1.Domov se pro stanovení výše úplaty člení na pokoje.

2. Pokoje se zařazují do I. a II. kategorie. Pokoje, které mají nejvýše 3 lůžka, se zařazují do I. kategorie. Pokoje, které mají 4 až 6 lůžek, se zařazují do II. kategorie.

Domov Mládeže OA a SOŠL, Mařádkova 13 v Opavě je zařazen do II. kategorie.

Úplata za ubytování činí

A) v pokoji I. kategorie nejvýše 1 600 Kč za 1 lůžko na 1 kalendářní měsíc,

B) v pokoji II. kategorie nejvýš 900 Kč za 1 lůžko na 1 kalendářní měsíc.

Výši úplaty za ubytování v domově stanoví ředitel školy a vedoucí vychovatelka domova s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb.

Výše úplaty za ubytování v domově se nemění, i když žák nebo student není ubytován po všechny dny v kalendářním měsíci. Stanovení výše úplaty je v kompetenci ředitele školy na základě doporučení vedoucí vychovatelky domova mládeže. Ředitel školy rovněž rozhoduje o snížení nebo prominutí úplaty za poskytnutí školské služby – ubytování žáka nebo studenta v domově mládeže (§ 165 ods. 2 písm.i) zákona č. 561/2004 Sb., z důvodů hodných zvláštního zřetele a za dobu delší 1 týdne. Podklady pro vyúčtování úplaty za ubytování provede vedoucí vychovatelka domova nejpozději do konce každého pololetí.

Domov mládeže zajišťuje ubytovaným studentům celodenní stravování v jídelně DM VOŠHŠ na Alšově ulici v Opavě (ved. jídelny p.Urbišová M.)

## **2. Školní vzdělávací program domova mládeže:**

Podle věkových zvláštností studentů je program členěn do dvou etap:

**A) První etapa – žáci ve věku 14 – 16 let – jde především o adaptaci na život v domově mládeže a na nové podmínky středoškolského studia.**

### **Programové úkoly (životní situace), které obvykle řeší žák za účinné pomoci vychovatele.**

#### **1. Zvládnutí odloučenosti dítěte od rodiny – utváření vztahů "náhradního rodinného prostředí"**

- odstraňování, potlačování stresujících faktorů souvisejících se zásadní změnou prostředí a životního rytmu
- navození přívětivého klimatu ve vztazích s vychovatelem přístup vychovatele – vlídná důslednost)
- vytváření návyků sebeobsluhy a vlastní odpovědnosti za plnění povinností vůči škole, sobě i DM
- zvládnutí přechodu na nový stravovací režim
- zvládnutí péče o osobní majetek, čistotu a pořádek ve svém mikroprostoru (návyky osobní hygieny, udržování čistoty a pořádku v osobních věcech i na pokoji)
- zvládnutí osobní svobody při nakládání se svým volným časem a účelné využití volného času

#### **2. Pozitivní řešení sociálních situací a zvládnutí vztahů s vrstevnickým okolím**

- utváření příznivých sociálních vztahů student – spolubydlící, student – ostatní studenti ve výchovné skupině, resp. spolužáci
- zvládnutí sociálního kontaktu s opačným pohlavím
- zvládnutí sociálního kontaktu s prostředím v němž se projevují prvky asociálnosti nebo společenské nebezpečnosti (alkoholismus, drogová závislost, rasová nesnášenlivost apod.)

#### **3. Postupné uznání důležitosti a nutnosti zásad života ve společném ubytovacím zařízení**

- seznámení a respektování požadavků obsažených ve Vnitřním řádu domova mládeže, včetně zásad bezpečného a zdravotně nezávadného pobytu, ochrana zdraví
- chápání pravidel vnitřního života domova mládeže jako ochranu osobních práv a svobod, prostředek výchovy a sebevýchovy k toleranci, odpovědnosti a schopnosti nést následky svých činů
- poznávání možností (i jejich významu), které domov mládeže poskytuje pro další vzdělávání a využívání ve volném čase žáků
- respektování potřeb ostatních spolubydlících a utváření vlastního efektivního modelu "pracovního dne" v domově, vyčlenění prostoru pro přípravu na vyučování, odpočinek – vytvoření vlastního časového rozvrhu dne
- pochopení úlohy vychovatele v domově mládeže, jeho pravomoci a odpovědnosti a zvládnutí korektivních zásahů vychovatele

#### **4. Zvládnutí nových podmínek středoškolského studia, obsahu a metod výuky**

- poznávání vlastních možností a schopností učit se efektivně, uplatňovat své vlohy a nadání, nalézání vlastního efektivního studijního stylu
- uznání osobnosti učitelů, jejich nároků na přípravu a výkonnost studentů
- zvládnutí případné školní neúspěšnosti, poznávání možností jak situaci řešit v podmínkách domova mládeže
- pochopení důležitosti spolupráce vychovatele s učiteli při operativním řešení učebních a výchovných problémů studenta

#### **5. Poznávání a obohacování vlastních schopností, vědomostí a dovedností**

- poznávání osobnostního založení studenta a možností osobnostního rozvoje, posilování sebedůvěry a schopností objektivního sebehodnocení
- rozvíjení schopností přijímat i jiné pohledy na svět
- seberealizace a rozvíjení osobnosti studenta v dílčích programech organizované zájmové činnosti v domově mládeže i mimo něj

Smyslem výchovy v 1. etapě programu je vytvoření stabilních základů pro účinné výchovné působení, formování osobnosti žáka, případně jeho resocializaci. Vychovatel se zaměřuje na

rozumovou, mravní a pracovní složku osobnostního rozvoje žáka. Důraz je kladen na prevenci a na předcházení negativního vývoje osobnosti.

Výše uvedené programové úkoly jsou naplňovány individuálními a skupinovými metodami výchovné činnosti vychovatele se studenty ve své výchovné skupině. Vychovatel je doplňuje o vlastní výchovné záměry a formuluje měsíční výchovný program práce se skupinou, v němž upřesňuje cíle, úkoly a prostředky výchovné činnosti. Výrazně motivuje studenty k zapojení se do zájmových programů výchovy.

Předpokladem úspěšné výchovné práce vychovatele je kvalitní (plánovaná, koncepčně organizovaná), diagnostická (dle možností) a poznávací činnost vychovatele. Ta probíhá současně s preventivně výchovnou a korektivní činností předcházející negativním jevům ve vývoji osobnosti žáka.

Na plnění vychovatelových záměrů se ve větší míře podílejí také rodiče a učitelé. Zejména spolupráce s rodiči má v této etapě výchovy rozhodující význam. Vychovatel by měl mít vlastní způsob spolupráce a komunikace s rodiči.

**B) ve druhé etapě (žáci 17 až 18 let, případně i starší), směřuje výchovné úsilí vychovatelů k přípravě žáků na svět dospělých** v oblasti profesionální orientace, zdravého životního stylu, sociální komunikace a kooperace, fixování pozitivní hodnotové orientace a v oblasti samostatného rozhodování o vlastním životě a prostého přebírání stále větší zodpovědnosti za vlastní osud.

### **Programové úkoly pro výchovnou činnost se staršími studenty ubytovanými v domově mládeže – model cílového stavu vychovanosti studenta**

#### **1. Prohlubování sociálních dovedností a návyků**

- stabilita a nekonfliktnost ve vztazích se spolubydlíci i dalšími ubytovanými studenty v domově mládeže postupně vedoucí až k neformální citové vázanosti ke kolektivu spolubydlících i zaměstnanců domova mládeže
- schopnost řešit střety a své potřeby efektivní komunikací, vyjednáváním, tolerantním přístupem, zaujímat role a postoje v sociální skupině, být schopen prosadit své stanovisko a zájem – rozvoj a upevnění asertivního chování
- schopnost podílet se na tvorbě pozitivního a kooperativního klimatu v domově mládeže (přívětivý a tolerantní vztah k mladším žákům – spolubydlícím, podíl na životě domova mládeže)
- vyrovnání se s podmínkami a normami chování a jednání v kolektivním ubytovacím zařízení, škole apod.
- pozitivní řešení (psychická stabilita) vztahů s dospělými – rodiče, učitelé, vychovatelé – naučit se chápat různorodost pohledů na svět, uvědomit si nedokonalost a překonatelnost současného stupně poznání
- formování občanského přístupu k životu, případná angažovanost

#### **2. Udržení zájmu o studium, kvalitní příprava k úspěšnému absolvování školy, upevnění návyků sebevzdělávání vedoucí až k potřebě dalšího vzdělávání**

- prohlubování návyků efektivní a systematické přípravy na vyučování, chápání významu vzdělání
- postupné získávání schopností samostatného vzdělávání nacházení účinné pomoci při sebevzdělávání, včetně doplňkových činností rozšiřujících připravenost k výkonu předpokládané profese
- informovanost o vysokoškolském studiu, motivace k jeho absolvování

#### **3. Stabilizace pozitivních zájmů, motivací, životních hodnot a životního stylu (psychologická připravenost na svět dospělých – v chování studenta se projevují a upevňují prvky vědomě konané činnosti směřující k rozvoji psychických a fyzických sil a schopností)**

- postupné přebírání plné odpovědnosti za vlastní rozhodnutí a činy, zejména ve vztahu k rozvíjení osobnosti (samostatnosti)
- upevňování schopností racionálně rozvrhnout a účinně využívat svůj volný čas ve složce sociálně komunikativní, osobnostně rozvíjející a relaxační schopnosti určovat a realizovat priority, šetřit časem, uplatňovat ve vlastním životě zdravý životní styl
- schopnost sebepoznávání a přiměřeného sebehodnocení (přehled o svých fyzických, intelektuálních, citových a duševních možnostech), utváření pozitivního vztahu k vlastní osobě
- schopnost racionálního řešení složitých životních situací, připravenost odolávat stresu, orientace na budoucnost

- seberealizace a rozvíjení osobnosti studenta v dílčích programech organizované zájmové činnosti v domově mládeže i mimo něj

#### **4. Povšechná až konkrétní orientace v některých oblastech "světa dospělých" – zejména**

- sexuální, předmanželská a rodinná výchova
- pracovně právní a sociálně zabezpečující vědomosti a znalosti
- orientace v problematice negativních a patologických společenských jevů (drogová závislost, kriminalita, netolerance, rasová nesnášenlivost ap.)
- osvojování si schopností potřebných k politickému a sociálnímu jednání vedoucímu k efektivní účasti na demokratickém rozhodovacím procesu (poprvé k volbám)

Cílem výchovy studenta ve 2. etapě výchovného programu domova mládeže je co nejvíce se přiblížit obrazu cílové představy o vychovanosti žáka, jak je obsažena v programových úkolech pro 2 etapu – jedná se o model cílového stavu výchovy studenta, který absolvoval víceletý pobyt v domově mládeže.

Také ve výchově starších studentů mají prioritu rozumové a mravní etapové cíle, ale výchovné působení je realizováno v celém komplexu. Větší prostor zde dostává seberozhodování studentů (což vede obvykle k individuální, tj. skupinové neorganizované realizaci potřeb a zájmů) a vychovatel tomu přispívá svým podílem na objektivizaci jejich soudů a motivováním k dalšímu seberozvoji, asertivitě a sebeuplatnění.

Poznávací činnost vychovatele navazuje na poznání z 1. etapy výchovného programu, které nadále prohlubuje, ale jeho diagnostický záměr se rozšiřuje o postoje žáků k lidským hodnotám, profesionálním i osobním cílům, celospolečenským otázkám ap.

Zájmové a výchovně vzdělávací programy plní svůj účel při uspokojování individuálních i kolektivních zájmů a potřeb studenta. Jejich cíl je obecně výchovný i konkrétně rozvíjející a jednotlivé programy vytvářejí též prostor pro aktivní odpočinek studentů (relaxační funkce zájmové činnosti).

Zájmové programy chápeme jako důležitou činnost, která nabízí další varianty dobrovolného rozhodování studentů o tom, jak účelně využívat volný čas k dalšímu sebevzdělávání, fyzickému a duševnímu rozvoji a k aktivnímu odpočinku. Domov mládeže si nečiní ambice na výchovu talentované mládeže. Podporujeme však každého a případně i vytváříme podmínky tehdy, bude-li to přínosné a účelné pro rozvoj osobnosti a uplatnění studentů.

### **3. Ochrana zdraví a podmínky bezpečnosti:**

Součástí školního vzdělávacího programu je i ochrana žáků před projevy rizikového chování (drogová závislost, alkoholismus, kouření, kriminalita a delikvence, záškoláctví, diskriminace a šikana)

Ochrana žáků je zajišťována vychovateli, výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Při přijetí žáka do DM jsou zákonní zástupci žáka informováni o skutečnosti, pokud by se jim dcera (syn) svěříla (svěřil) s jakýmkoliv druhem šikany, budou v zájmu jejich dítěte informovat neprodleně vedení DM. Každé šikanování se bude okamžitě řešit.

Školní vzdělávací program je vypracován na dobu jednoho vzdělávacího cyklu.

#### **Bezpečnost a ochrana zdraví:**

Ve školním vzdělávacím programu je ochrana a bezpečnost zdraví součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdraví člověka, chápánému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Jedná se o nadpředmětové téma, jehož součástí je mimo jiné dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných událostí, problematika první pomoci a úrazů, prevence sociálně patologických jevů, ochrana před sexuálním zneužíváním atp.

Domov mládeže vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti i provozu DM. Vychovatelé i další pedagogičtí pracovníci školy seznamují žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy, které zvyšují jejich bezpečnost (podmínky pro hygienické a bezpečné působení, ochrana žáků před úrazy, režim dne, ap.)